

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro

Adroddiad Blynyddol ar gydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg 2019-2020

Crynodeb Gweithredol

Mae Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yn nodi fframwaith cyfreithiol sy'n gosod dyletswydd ar y sefydliad, ymhlith sefydliadau cyhoeddus eraill, i gydymffurfio â'r safonau sy'n ymwneud â'r Gymraeg. Mae'r sefydliad wedi ymateb yn gadarnhaol i safonau'r Gymraeg gan ei fod yn rhoi cyfle i atgyfnerthu'r gofynion ac i wella ansawdd ac argaeledd gwasanaethau drwy gyfrwng y gwasanaethau.

Yn ystod 2018/19, parhaodd y sefydliad gyda'i ymdrechion i weithredu gofynion safonau'r Gymraeg, gan weithio'n agos gyda gwasanaethau i sicrhau eu bod i gyd yn cydymffurfio. Rydym wedi bod yn gweithio'n galed i godi ymwybyddiaeth o ofynion y safonau drwy sefydlu corfforaethol ar gyfer pob aelod newydd o staff, hyfforddiant gorfodol i staff presennol yn ogystal â digwyddiadau eraill sy'n cael eu cynnal ar draws y sefydliad. Mae hefyd wedi bod yn hyrwyddo ei hymrwymiad tuag at y Gymraeg drwy fynychu Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd ym Mae Caerdydd ym mis Mai 2019.

Mae'r sefydliad hefyd wedi bod ers mis Mai 2019:

- Mae'r sefydliad wedi bod yn cydweithio â'r Ganolfan Genedlaethol dysgu Cymraeg i gynnig amrywiaeth o gyrsiau iaith Gymraeg sydd wedi'u hariannu'n llawn ar gyfer staff.
- Mae canllawiau i gynorthwyo staff ar gydymffurfio â'r safonau ar gael yn eang bellach ar y fewnwyd a safleoedd ar y rhyngwyd.
- Hyrwyddo gyrfaoedd y GIG a'r angen am sgiliau iaith Gymraeg mewn ffeiriau gyrfaoedd mewn ysgolion a cholegau lleol.
- Sefydlu cytundeb lefel gwasanaeth gyda Chyngor Dinas Caerdydd i ddefnyddio eu huned iaith Gymraeg.

Fodd bynnag, mae'n hanfodol nodi effaith COVID19 ar symud ymlaen â safonau'r Gymraeg. Bu oedi wrth sefydlu grŵp strategol, dan gadeiryddiaeth y Dirprwy Brif Weithredwr, i oruchwyllo a cheisio sicrhwydd bod y sefydliad yn cydymffurfio â'r safonau. Roedd yn rhaid i ardaloedd rheng flaen ganolbwyntio ar ddelio ag effaith uniongyrchol ac anuniongyrchol y digwyddiad iechyd cyhoeddus sylweddol hwn.

Mae'r adroddiad hwn yn nodi ein cydymffurfiaeth â'r safonau ac yn cyflwyno'r data angenrheidiol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019-2020. Rydym yn cydnabod ein bod wedi gwneud cynnydd ond bod angen gwelliannau o hyd er mwyn gwella darpariaeth ein gwasanaethau gofal iechyd Cymraeg.

Cefndir

Ar 30ain Mai 2019, daeth Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro o dan Fesur y Gymraeg (2011). Mae'r gofynion penodol y byddai'n rhaid i'r Bwrdd gydymffurfio â hwy, a osodwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg, ar gael yma.

Fel y nodir yn yr hysbysiad cydymffurfio, mae'n ofynnol i BIP Cymru ddarparu gwasanaeth i gleifion, defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd y mae'n well ganddynt siarad Cymraeg. Yn ogystal, mewn newid amlwg o'r cynllun iaith, mae'n raid i'r Bwrdd nodi ystod o wasanaethau i'w staff drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae hanes y Gymraeg yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg yn unigryw. Yn ôl ystadegau Llywodraeth Cymru, mae 22% o boblogaeth Caerdydd yn siarad Cymraeg (11eg uchaf yng Nghymru) ac 20% o'r bobl ym Mro Morgannwg (15fed yng Nghymru). Fodd bynnag, yng Nghaerdydd y mae'r trydydd nifer uchaf o siaradwyr Cymraeg sy'n byw yn y brifddinas gyda bron 80,000 o siaradwyr Cymraeg, gyda 25,600 ychwanegol yn byw ym Mro Morgannwg.

Fel rhan o'r ymrwymiad cyhoeddus tuag at ddarparu gwasanaeth effeithiol ar gyfer y siaradwyr Cymraeg hyn, [mae'r sefydliad wedi nodi trefniadau ar y wefan](#).

Atebolrwydd

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol yn gorfforaethol am safonau'r Gymraeg gyda Chyfarwyddwr Gweithredol y gweithlu a datblygu sefydliadol sy'n gyfrifol ar lefel y Bwrdd. Mae'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol ar gyfer datblygu'r sefydliad yn darparu'r lefel arweinyddiaeth strategol. Y swyddog iaith Gymraeg, sy'n gweithio o fewn Uned Gydraddoldeb y sefydliad, sy'n gyfrifol am y safonau o ddydd i ddydd ac mae'n gweithredu fel pwynt cyswllt ar gyfer yr ardaloedd i drafod yr adroddiad. Bydd y strategaeth cydraddoldeb a Grŵp Safonau'r Gymraeg yn gyfrifol am asesu a sicrhau bod y sefydliad yn cydymffurfio, tra'n rhoi sicrwydd i bwyllgor Strategaeth a chyflawni'r Bwrdd.

Ymdrinnir â chwynion a dderbyniwyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac ymatebir iddynt gan ddwy broses. Mae'r holl bryderon ynghylch gofal cleifion a phrofiad y claf yn cael eu trin gan y broses o roi pethau'n iawn, a weinyddir gan dîm pryderon y sefydliadau. Mae'r Swyddog Iaith Gymraeg yn ymdrin yn uniongyrchol â'r pryderon am yr ardaloedd corfforaethol nad ydynt yn cydymffurfio â safonau'r Gymraeg. Mae'r broses pryderon corfforaethol ar gael ar [wefan y sefydliad](#).

Cynnydd cydymffurfio ar draws y sefydliad

Mae'r sefydliad wedi bod yn ymgymryd â nifer o weithgareddau i godi ymwybyddiaeth o'r Gymraeg ymhlith y staff. Nod y rhain yw atgoffa staff o ofynion y sefydliadau i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg a pha gamau y gall staff eu cymryd yn lleol i sicrhau cydymffurfiaeth. Er enghraifft, hyrwyddo argaeledd gwersi Cymraeg wedi'u hariannu'n llawn ar gyfer staff sy'n dymuno datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg.

Yn ogystal, mae wedi bod yn hyrwyddo ei hymrwymiad tuag at y Gymraeg yn ardal Caerdydd a'r Fro. Ei nod oedd rhoi sicrwydd i'r cymunedau Cymraeg lleol bod croeso iddynt ddefnyddio eu dewis iaith Gymraeg wrth dderbyn gofal iechyd.

Digwyddiadau

BIP Caerdydd a'r Fro yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd Caerdydd 2019

Yn dilyn llwyddiant stondin GIG Cymru yn yr Eisteddfod Genedlaethol yng Nghaerdydd 2018, penderfynwyd cael stondin yn Eisteddfod yr Urdd. Nod bwth y sefydliad oedd hyrwyddo gyrfaedd, prentisiaethau a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar blant a phobl ifanc. Roedd yn bwriadu gwella'r broses o recriwtio darpar genhedlaeth newydd o staff sydd â sgiliau iaith Gymraeg. Roedd y stondin yn cael ei staffio drwy gydol yr wythnos gydag aelodau o staff a allai siarad am eu rôl a gweithio yn Gymraeg gyda'r rhai oedd yn bresennol. Yn ogystal, anfonodd y tîm cyfathrebu negeseuon a lluniau yn ddwyieithog ar eu cyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo eu negeseuon yn ystod wythnos yr Eisteddfod.

Dydd Gwyl Dewi Sant

Mae'r mudiad bob blwyddyn yn trefnu nifer o ddigwyddiadau ar Fawrth 1af i ddathlu nawddsant Cymru. Fel rhan o'r digwyddiadau, roedd yn hyrwyddo gwersi Cymraeg sydd ar gael ar-lein er mwyn i'r holl staff gofrestru. Roedd y sefydliad hefyd yn annog staff i ddefnyddio eu hystod o sgiliau iaith Gymraeg gyda chleifion a defnyddwyr gwasanaeth. Fel rhan o'r newid diwylliannol ehangach o gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg ar draws y Bwrdd, bu bwyty Y Gegin yn hyrwyddo ei dewisiadau ar gyfer Dydd Gŵyl Dewi gyda bwydlen ddwyieithog.

Diwrnod Shw'mae

Mae'r sefydliad hefyd yn hyrwyddo'r diwrnod Shw'mae i annog staff i ddefnyddio eu sgiliau iaith Gymraeg, beth bynnag fo'u hystod, gyda'i gilydd a chleifion. Hyrwyddwyd y diwrnod drwy gyfrifon cyfryngau cymdeithasol y sefydliad.

Hyfforddiant ar gael

Ymwybyddiaeth ar gael

There is a range of guidance is now available for staff on how to comply with the Welsh Language Standards:

- Mae'r adran Gymraeg ar y fewnwyd yn darparu ystod eang o ganllawiau
- Sut i greu neges ddwyieithog allan o'r Swyddfa, cael llofnodion dwyieithog (gan gynnwys manylion cyswllt dwyieithog) neu gynnwys arwyddlun ' iaith gwaith ' ar eich llofnod e-bost.
- Sut i dderbyn a delio â galwadau drwy gyfrwng y Gymraeg gan gynnwys rhai ymadroddion syml i'w defnyddio gyda'r galwr.
- Canllawiau i gynorthwyo staff i benderfynu pa ddogfennau ddylai fod ar gael yn ddwyieithog.
- Sut i ystyried anghenion y Gymraeg yn ystod cyfarfodydd gyda phersonau allanol.

Mae'r sefydliad yn parhau i ddarparu sesiynau ymwybyddiaeth i'r holl staff ar bwysigrwydd gofal iechyd drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae hefyd wedi cynhyrchu fideo ymwybyddiaeth dwyieithog sydd wedi cael ei gyhoeddi ar ei chyfrifon cyfryngau cymdeithasol. ([Dolenn i'r fersiwn saesaeg](#) – [Dolen i'r fersiwn saesneg](#))

Ymsefydlu Corfforaethol

Mae'r sefydliad yn parhau i ddarparu sesiynau ymwybyddiaeth o'r Gymraeg i staff newydd yn y sefydliad. Maent yn rhan o'r hyfforddiant cynefino corfforaethol y disgwylir i'r holl staff ei gwblhau. Mae'r ymwybyddiaeth yn hysbysu'r rhai sy'n bresennol o bwysigrwydd yr iaith Gymraeg mewn gofal iechyd a pha gamau y gall pob aelod o staff eu cymryd i ddarparu'r lefel orau o wasanaeth i gleifion/defnyddwyr gwasanaeth y gall fod yn well ganddynt siarad Cymraeg.

Hyfforddiant gorfodol

Mae ymwybyddiaeth o'r Gymraeg hefyd yn rhan o'r hyfforddiant gorfodol y mae'n ofynnol i bob aelod o staff ei gwblhau. Mae'r sesiwn ymwybyddiaeth yn herio rhagdybiaethau'r iaith yn ardal Caerdydd a'r Fro, mesurau polisi cyfreithiol a Llywodraeth Cymru sydd ar waith a'r hyn y gall pob aelod o staff ei wneud yn lleol i helpu'r sefydliad i ddarparu'r lefel orau o wasanaethau ar gyfer cleifion/defnyddwyr gwasanaethau y mae'n well ganddynt siarad Cymraeg.

Sesiynau datblygu a hyfforddi staff

Mae'r sefydliad hefyd yn cynnig hyfforddiant ymwybyddiaeth ar gyfer rhaglenni addysgol a datblygu eraill i staff. Mae'r rhaglen arweinyddiaeth glinigol yn darparu sesiwn ar ymwybyddiaeth o'r iaith Gymraeg fel rhan o'i chynllun i ddatblygu staff fel arweinwyr yn eu maes. Roedd sesiynau ad-hoc hefyd ar gael i'r timau a oedd yn awyddus i ehangu eu gwybodaeth o gwmpas y Gymraeg.

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Bwrdd Clinigol a meysydd eraill sydd yn cydymffurfio

Bwrdd Clinigol Meddygol		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd	Mae ein holl ffurflenni caniatâd gweithdrefn a thaflenni gwybodaeth gweithdrefn yn cynnwys cyfieithu Cymraeg; Rydym yn ymwybodol bod EIDO yn darparu ei holl Daflenni Gwybodaeth i Gleifion yn yr Iaith Gymraeg.	Pe baem yn datblygu gohebiaeth byddem yn sicrhau ei bod yn ddwyieithog.
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Anogir yr holl staff i ateb y ffonau gyda chyfarfarchiad cymraeg - efallai y bydd y claf / defnyddiwr gwasanaeth am ymgymryd â'r alwad ffôn drwy gyfrwng y Gymraeg gallwn wneud y trefniadau angenrheidiol. Mae gennym o leiaf ddau aelod o staff (clinigol) ym mhob Cyfarwyddiaeth sy'n siarad Cymraeg ac yn gwisgo bathodyn i gyfathrebu hyn	Credwn ein bod yn gallu bodloni'r safonau hyn, ond gallai fod yn ddefnyddiol cynnal adolygiad o siaradwyr Cymraeg ym mhob adran yn y Bwrdd Iechyng Meddygol.
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Gellir gofyn am lythyrau apwyntiadau cleifion yn Gymraeg drwy dicio blwch ar ein system CWM; Mae gan y Bwrdd Clinigol o leiaf 2 siaradwr Cymraeg ym mhob cyfarwyddiaeth (clinigol)	Byddwn yn parhau i ofyn i gleifion/defnyddwyr gwasanaethau a ydynt yn dymuno cyfathrebu drwy gyfrwng y Gymraeg.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus	Cynhaliwyd ein digwyddiadau ymgysylltu â'r cyhoedd mewn perthynas â'r posibilrwydd o gau ward yn un o'n safleoedd ysbytai cymunedol. Methwyd â sicrhau bod y rhai a oedd yn bresennol	Nid ar hyn o bryd, fodd bynnag, pe baem yn gwneud hyn, byddem yn sicrhau ein bod yn ymgysylltu â'r cyhoedd ynglŷn â'u dewisiadau ieithyddol ac y byddem yn sicrhau bod yr holl ddogfennau sy'n ymwneud

	yn cael eu holi am eu dewisiadau iaith.	â'r digwyddiad yn cael eu cynhyrchu'n ddwyieithog.
Standards 33 -38 relating to public/patient information, pamphlets and posters.	Nid yw'r holl ddogfennau cleifion a anfonir allan o Bwrdd Clinigol ar gael yn ddwyieithog. Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol bod Cyngor Caerdydd yn darparu cyfieithiad ysgrifenedig am hyd at 500 o eiriau ac wedi defnyddio'r gwasanaeth hwn pan ofynnir amdano.	Byddai angen i ni adolygu'r holl ddogfennau eraill o fewn y Bwrdd Clinigol er mwyn sicrhau y glynir wrth y Ddeddf.
Standards 50 -53 relating to reception services.	Na ond mae hwn ar gael drwy ESR ac mae gennym siaradwyr Cymraeg o fewn yr adran ar gael.	Gellir gwneud hyn ar y cyd â'n cydweithwyr yn y gweithlu drwy ESR.

Women and Children Clinical Board		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd	Mae bron pob gohebiaeth â anfonir at gleifion a defnyddwyr gwasanaeth ar gael yn Gymraeg neu yn Saesneg. Datblygwyd y broses i sicrhau bod unrhyw ohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys nodi staff sy'n gallu delio â gohebiaeth o'r fath.	Bydd y bwrdd clinigol yn gweithio i sicrhau bod yr holl ohebiaeth â anfonir allan ar gael yn ddwyieithog.
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Mae siaradwyr Cymraeg yn y bwrdd wedi cael eu nodi i ddelfio â galwadau ffôn. Mae galwr y mae'n well ganddynt siarad Cymraeg yn parhau i gael croeso i ddefnyddio eu dewis iaith. Bydd eu galwadau yn Gymraeg yn cael eu ffugio.	Bydd y bwrdd clinigol yn parhau i recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg i gynorthwyo'r Bwrdd i ddarparu gwasanaeth Cymraeg. Bydd y Bwrdd Clinigol yn sicrhau y bydd staff yn dilyn y weithdrefn ateb galwadau ffôn yn seiliedig ar y safonau.
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Mae'r ffurflenni'n cynnwys cleifion y mae'n well ganddynt iaith Gymraeg neu Saesneg.	Bydd y bwrdd clinigol yn parhau i recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg i gynorthwyo'r Bwrdd i

	Er enghraifft, gallant ddatgan eu dewis ar gyfer bydwraig Gymraeg	ddarparu gwasanaeth Cymraeg.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus	Mae'r bwrdd clinigol wedi trefnu cyfarfodydd cyhoeddus dros y flwyddyn ddiwethaf, gyda gwahoddiadau a cyhoeddusrwydd yn cael eu hanfon allan yn ddwyieithog.	Bydd y Bwrdd Clinigol yn parhau i sicrhau bod y Gymraeg yn rhan ystyriol o unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus y mae'r bwrdd yn eu trefnu.
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Er bod y rhan fwyaf o'r taflenni ar gael mewn fformat dwyieithog, mae swm lleiafrifol sy'n dal ar gael yn Saesneg yn unig. Darperir nifer o'r taflenni hyn gan sefydliad trydydd parti fel elusennau, ac mae'r rhain ar gael yn Saesneg yn unig.	Bydd y Bwrdd Clinigol Plant a Merched yn gweithio i sicrhau bod taflenni ar gael yn Gymraeg.
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad	Mae gennym nifer o staff derbynfa sy'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaethau Cymraeg i'n cleifion, defnyddwyr gwasanaethau a'r cyhoedd.	Bydd Bwrdd Clinigol Plant a Merched yn asesu iaith staff y dderbynfa

Bwrdd Clinigol Merched a Phlant		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Mae bron pob gohebiaeth a anfonir at gleifion a defnyddwyr gwasanaeth ar gael yn Gymraeg neu yn Saesneg. Datblygwyd y broses i sicrhau bod unrhyw ohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys nodi staff sy'n gallu delio â gohebiaeth o'r fath.	Bydd y bwrdd clinigol yn gweithio i sicrhau bod yr holl ohebiaeth a anfonir allan ar gael yn ddwyieithog.
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Mae siaradwyr Cymraeg yn y bwrdd wedi cael eu nodi i ddelio â galwadau ffôn.	Bydd y bwrdd clinigol yn parhau i recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg i gynorthwyo'r Bwrdd i

	Mae galwr y mae'n well ganddynt siarad Cymraeg yn parhau i gael croeso i ddefnyddio eu dewis iaith. Bydd eu galwadau yn Gymraeg yn cael eu ffugio.	ddarparu gwasanaeth Cymraeg. Bydd y Bwrdd Clinigol yn sicrhau y bydd staff yn dilyn y weithdrefn ateb galwadau ffôn yn seiliedig ar y safonau
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Mae'r ffurflenni'n cynnwys cleifion y mae'n well ganddynt iaith Gymraeg neu Saesneg. Er enghraifft, gallant ddatgan eu dewis ar gyfer bydwraig Gymraeg	Bydd y bwrdd clinigol yn parhau i recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg i gynorthwyo'r Bwrdd i ddarparu gwasanaeth Cymraeg.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus	Mae'r bwrdd clinigol wedi trefnu cyfarfodydd cyhoeddus dros y flwyddyn ddiwethaf, gyda gwahoddiadau a cyhoedduswydd yn cael eu hanfon allan yn ddwyieithog.	Bydd y Bwrdd Clinigol yn parhau i sicrhau bod y Gymraeg yn rhan ystyriol o unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus y mae'r bwrdd yn eu trefnu.
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Er bod y rhan fwyaf o'r taflenni ar gael mewn fformat dwyieithog, mae swm lleiafrifol sy'n dal ar gael yn Saesneg yn unig. Darperir nifer o'r taflenni hyn gan sefydliad trydydd parti fel elusennau, mae'r rhain ar gael yn Saesneg yn unig	Bydd y Bwrdd Clinigol Plant a Merched yn gweithio i sicrhau bod taflenni ar gael yn Gymraeg.
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad	Mae gennym nifer o staff derbynfa sy'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaethau Cymraeg i'n cleifion, defnyddwyr gwasanaethau a'r cyhoedd.	Bydd Bwrdd Clinigol Plant a Merched yn asesu iaith staff y dderbynfa

Bwrdd Clinigol diagnostic a therapeutig		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Cynigir pob apwyntiad/llythyr/taflen ddilynol yn Gymraeg ac yn Saesneg.	Bydd y Bwrdd Clinigol yn parhau i ymestyn y cynnig o lythyrau penodi Cymraeg a Saesneg. Byddant hefyd yn ymestyn y defnydd o

	Mae staff sy'n siarad Cymraeg o fewn y Bwrdd Clinigol Ar gyfer Datblygu a Rheoli sy'n gallu cynorthwyo pan dderbynnir gohebiaeth yn Gymraeg. Os na fydd aelod addas o staff yn gallu cynorthwyo gallwn gysylltu â'r gwasanaeth cyfieithu.	negeseuon testun Cymraeg a Saesneg i'w hatgoffa o apwyntiadau.
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Mae'r Bwrdd Clinigol yn sicrhau, pan fo'n bosibl, mewn ardaloedd cleifion, i gael eu cyfarch yn ddwyieithog. Mae'r Bwrdd yn annog staff i gyfarch yn ddwyieithog mewn meysydd anghlinigol.	Bydd y Bwrdd Clinigol, wrth sefydlu clinigau rhithwir, yn gofyn i gleifion ddewis iaith y sesiwn i'w chynnal.
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Mae ffurflenni caniatâd y Byrddau Clinigol ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gall staff hefyd ddefnyddio llinell iaith os oes angen os yw'n well gan gleifion/defnyddwyr gwasanaeth siarad Cymraeg.	Bydd y Bwrdd Clinigol yn parhau i adolygu'r arfer ar gyfer y flwyddyn ganlynol.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus	Nid yw'r Bwrdd Clinigol wedi trefnu unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus yn ystod y flwyddyn ariannol hon.	Nid yw'r Bwrdd Clinigol yn bwriadu trefnu unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus y flwyddyn ariannol nesaf.
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Mae holl wybodaeth y cyhoedd/cleifion/defnyddwyr gwasanaeth ar gael yn ddwyieithog.	Bydd yn parhau i ddarparu gwybodaeth ddwyieithog.
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad	Aseswyd galluedd iaith staff y dderbynfa.	Bydd y Bwrdd Clinigol yn parhau i asesu galluedd cymraeg staff y dderbynfa.

Bwrdd Clinigol GSCCH		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Adran Iechyd Rhywiol (DOSH) - Derbyniwyd gohebiaeth a cyflwynwyd ymateb o fewn modd amserol	Gofal Pallol - Datblygu gohebiaeth byddem yn sicrhau ei bod yn ddwyieithog

		Cymuned Ddeintyddol - Gan ein bod yn cael adolygiad o'r gwasanaeth rydym wedi nodi bod gwybodaeth am gleifion yn gwybodaeth i gleifion, bydd yn ofynnol cyfieithu cyfarwyddyd ar ôl op Rheoli Meddyginiaethau - Gallem ystyried cynnig i ddarparu llythyrau cyffredinol i gleifion yn Gymraeg os dymunir. Pe bai dewis iaith yn cael ei nodi ar gyfrifiaduron meddygon teulu gallem anfon llythyrau sy'n gyffredinol eu cynnwys yn Gymraeg. Tîm Adnoddau Cymunedol – Rydym yn datblygu taflen wybodaeth ddwyieithog i gleifion ac rydym yn cynhyrchu iardiau lanyards dwyieithog i'r holl staff eu gwisgo.
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Rheoli Meddyginiaethau - Mae rhai aelodau o'r tîm rhagnodi yn siarad Cymraeg. Gallai aelod o'r tîm eu cael i'w galw'n ôl os oes angen (ac maent mewn gwaith y diwrnod hwnnw). Gofal Pallol - Anogir yr holl staff i ateb y ffonau gyda chyfarfarchiad Cymraeg, fodd bynnag, os yw'r defnyddiwr gwasanaeth am barhau â'r alwad yn Gymraeg, byddent yn cael cynnig gwneud hynny pan oedd aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael. Deintyddol Cymunedol - Mae staff wedi cael gwybodaeth am ateb galwadau	Carchardai Ei Mawrhydi (HMP)/ CHAP (Ymarfer Iechyd Mynediad Caerdydd) /DOSH /Nyrsio / - Bydd adolygiad o'r weithdrefn ar gyfer ymdrin â llinellau ffôn pob claf yn cael ei gynnal i sicrhau bod galwadau'n cael eu hateb gyda chyfarfarchiad dwyieithog ac y byddant yn cael eu hymgorffori mewn hyfforddiant staff. Bydd hyn yn cynnwys cyflwyno galwadau i siaradwyr Cymraeg os ydynt ar gael neu cynigir gwasanaeth galw yn ôl. Nyrsio - Bydd staff yn cael eu hannog i ateb y ffôn

	HMP/ Nyrsio / CHAP/ DOSH - Yn dilyn archwiliad o sgiliau iaith Gymraeg, mae siaradwyr Cymraeg o fewn y tîm ac os nad oes aelod o staff ar gael, gwasanaeth galw yn ôl.	gyda chyfarchiad Cymraeg. Tîm Adnoddau Cymunedol (CRT) yn unig – bwriadwn drafod yr opsiwn o gynnal y cyrsiau Cymraeg ar-lein i'r holl staff a allai fod â diddordeb, er mwyn gwella ein cyfathrebu sylfaenol â'n cleifion.
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	CHAP/Nyrsio/DOSH – Mae ffurflenni a lenwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth/cleifion yn cynnwys dewis iaith. Mae'r system cofnodion cleifion hefyd yn cofnodi'r dewis iaith. CHAP/Nyrsio/DOSH/HMP: Mae'r system cyfieithu llinell iaith ar gael i gleifion gynnal eu hymgyngoriad yn eu dewis iaith. Ardal y Gogledd a'r Gorllewin: Mae'r logo wedi'i golio ar eu gwisg ysgol i staff clinigol sy'n Siaradwyr Cymraeg neu maent yn gwisgo bathodyn felly mae hyn i'w weld i'r claf.	Gofal Pallol - Gofyn i gleifion a ydynt am siarad Cymraeg os mai dyma'r iaith a ffeifrir ganddynt. CHAP/Nursing/DOSH/HMP: - Bydd cynllun gweithredu'n cael ei ddatblygu i sicrhau y bydd darpariaeth Gymraeg yn cael ei hystyried. Bydd hyn yn golygu paru sgiliau iaith staff â dewis iaith claf. Fodd bynnag, ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am wasanaeth Cymraeg sy'n darparu'n bennaf ar gyfer dewis iaith ceiswyr lloches di-Gymraeg sydd newydd gyrraedd. Ardal y Gogledd Orllewin: Annog staff ardal i wneud cais am gyrsiau Dysgwyr Cymraeg. Cadw cofrestr o staff sy'n siarad Cymraeg – bydd angen i bob aelod o staff yn yr Ardal Leol gofnodi hyn ar yr ESR. Gwasanaeth Adnoddau Cymunedol y Fro: gyda ffurflen fflat ffôn newydd ym mis Mehefin byddwn yn gallu cynnig y neges yn ddwyieithog, bydd gan y sawl sy'n

		ffonio hefyd yr opsiwn i'w drosglwyddo i driniwr galwadau i barhau â'r sgwrs yn Gymraeg, byddai hyn yn dibynnu ar y diwrnod fel un sy'n ei chael hi'n anodd recriwtio siaradwyr Cymraeg rydym wedi rhoi cynnig arnynt.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus	Rheoli Meddyginiaethau - Roedd digwyddiadau ymgysylltu â'r cyhoedd gan y tîm rhagnodi yn canolbwyntio ar negeseua am ddefnydd priodol o feddyginiaethau, yn benodol gwrthfacterolion. Holí am Wythnos Meddyginiaethau ac Wythnos Ymwybyddiaeth Gwrthficrobaidd. Roedd yr holl ddeunydd hyrwyddo a oedd ar gael yn bilio. Gwisgodd rhai fferyllwyr lanyards i'w hadnabod fel siaradwyr Cymraeg. Roedd yr hyder i gynnal sgwrs glinigol yn Gymraeg yn amrywio – Roedd rhai yn hapus i gwblhau'r sgwrs, rhai dim ond rhannau sgwrsio rhagarweiniol oherwydd risg glinigol o'i wneud yn anghywir. Ardal Gogledd a Gorllewin: bydd y taflenni gwybodaeth i gleifion a'r iardiau staff yn ddwyieithog. Mae gwybodaeth gyhoeddus gan sefydliadau eraill eisoes yn Gymraeg ond os nad ydym, yna byddem yn gofyn iddynt drefnu'r cyfieithiad ar gyfer eu dogfennau.	Gogledd a Gorllewin: Ardal: bydd y taflenni gwybodaeth i gleifion a'r iardiau staff yn ddwyieithog. Mae gwybodaeth gyhoeddus gan sefydliadau eraill eisoes yn Gymraeg ond os nad ydym, yna byddem yn gofyn iddynt drefnu'r cyfieithiad ar gyfer eu dogfennau.
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r	Rheoli Meddyginiaethau –	Gofal Pallol - Cynllunio i ddiweddarau gwybodaeth a sicrhau ei

cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Darparodd digwyddiadau ymgysylltu â'r cyhoedd a gynhaliwyd o dan faner Your Medicines Your Health daflenni dwyieithog ynghylch defnyddio gwrthfotigau a phynciau meddyginiaethau eraill. CHAP/Nyrsio/DOSH/HMP: - Bilingual signage is visible in most patient areas to reinforce a positive Welsh language environment. The information leaflets in CHAP are offered in many languages as indicated as their chosen language	Mae gwasanaethau gofal lliniarol y sector uwchradd yn darparu dogfennau dwyieithog
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad	CHAP/Nyrsio/DOSH/HMP - Nod y tîm yw cynnal archwiliad blynyddol o sgiliau iaith yr holl staff yn flynyddol. Anogir yr holl staff sy'n siarad Cymraeg a staff y dysgwyr Cymraeg i wisgo'r bathodyn Cymraeg sy'n gweithio neu gael y bathodyn wedi'i golio i wisg glinigol neu wisgo iard lanw sy'n nodi'r Gymraeg ac i arddangos eu statws Cymraeg ar eu bathodyn adnabod CAVUHB. Cedwir y bathodynau gan y Rheolwr Ardal Gynorthwyol sy'n hybu eu gwelededd a'u defnydd.	CHAP/Nyrsio/DOSH/HMP - Mae galluedd Cymraeg holl staff newydd y dderbynfa yn cael eu cynnwys yn y cais am swydd ac mae'n ymddangos fel cwestiwn yn y cyfweiliad. Ystyrir y Gymraeg yn sgil ychwanegol yn y cyfweiliad. Cynigir hyfforddiant i'r di-Gymraeg. Ardal y Gogledd a'r Gorllewin: y cynllun fydd asesu gallu'r holl staff yn y Gymraeg a chaiff ei gofnodi ar ESR. Byddant hefyd yn cael cynnig cyfle i gynnal cwrs Cymraeg os byddant yn barod.

Bwrdd Clinigol Iechyd Meddwl		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Iechyd Meddwl Oedolion – Mae llythyrau penodi a anfonir i'r claf ar gael yn Gymraeg neu yn Saesneg.	Iechyd Meddwl Oedolion - Bydd yn parhau i ddarparu a llythyrau Cymraeg neu Saesneg i'r cleifion

	Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn – Mae llythyrâu penodi sy'n cael eu hanfon i'r claf ar gael yn Gymraeg neu yn Saesneg. Mae gweithdrefnau ar waith i ddelio ag unrhyw ohebiaeth Gymraeg. Seicoleg: Mae'r gwasanaeth yn anfon y llythyrâu apwyntiad yn Gymraeg ac yn Saesneg	Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn – Bydd y gwasanaeth yn parhau i ddatblygu taflenni mewn fersiwn dwyieithog. Seicoleg: Mae'r gwasanaeth yn parhau i greu llythrennau safonol dwyieithog.
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Iechyd Meddwl Oedolion – Anogir yr holl staff i gyfarch yn ddwyieithog dros y ffôn. Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn: Mae'r gyfarwyddiaeth yn annog staff i gyfarch pob galwad yn ddwyieithog. Defnyddir staff sy'n siarad Cymraeg i ddelio ag unrhyw alwadau ffôn yn Gymraeg.	Iechyd Meddwl Oedolion - Bydd yn parhau i annog staff i gyfarch yn ddwyieithog.
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Iechyd Meddwl Oedolion - Sicrhau bod ardaloedd yn gofyn ac yn parchu dewis iaith y claf Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn: Anogir aelodau'r staff i ddefnyddio eu sgiliau iaith Gymraeg gyda chleifion.	Iechyd Meddwl Oedolion – Parhau i ofyn a pharchu dewis iaith cleifion. Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn: Mae'r gwasanaeth yn cynnig pob llythyr, taflen a math arall o gyfathrebu mewn ieithoedd eraill os oes angen. Seicoleg: Bydd y gwasanaeth yn parhau i ddefnyddio cyfieithwyr y gallai fod angen gwasanaethau arnynt drwy gyfrwng y Gymraeg.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus		
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn: Mae'r gwasanaethau'n defnyddio ffurflenni a thaflenni Byrddau Iechyd Prifysgol, sydd ar gael yn ddwyieithog, ond byddwn	Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn: Byddwn yn adolygu ein holl ddogfennau yn rheolaidd er mwyn sicrhau ein bod yn eu darparu yn Gymraeg os nad ydynt eisoes yn gwneud hynny

	yn parhau i adolygu'r holl ddogfennau er mwyn sicrhau ein bod hefyd yn eu darparu yn Gymraeg	
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad	Iechyd Meddwl Oedolion Mae staff sydd â sgiliau iaith Gymraeg yn gwisgo'r bathodyn 'iaith gwaith' Iechyd Meddwl i Bobl Hŷn: Mae'r gwasanaeth yn asesu'r sgiliau Cymraeg ar gyfer clarks wardiau, cynorthwyr personol ac ysgrifenyddion.	Iechyd Meddwl Oedolion Yn parhau i gyflwyno lanyards 'iaith gwaith'

Bwrdd Clinigol Arbenigol		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Niwrowyddorau: Nid ydym yn anfon gwybodaeth allan o'r tîm niwrowyddorau yn Gymraeg fel mater o drefn. Anfonir rhai o'n taflenni gwybodaeth ar ffurf ddwyieithog. Pe baem yn derbyn gohebiaeth yn Gymraeg byddem yn defnyddio'r gwasanaethau cyfieithu a fyddai'n gallu ei gyfieithu.	
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Cardiothorasic: Anogir yr holl staff i ateb y ffonau gyda chyfarchiad Cymraeg fodd bynnag os yw'r galwr yn dymuno parhau â'r alwad yn Gymraeg, byddent yn cael cynnig galwad yn ôl pan oedd aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael Niwrowyddorau: Pe bai'r defnyddiwr gwasanaeth am ddal galwad yn Gymraeg byddem yn gallu cefnogi hyn pan oedd aelod o staff cymraeg ei hiaith ar gael.	Cardiothoracic: darparu ac ymestyn dewis iaith Gymraeg i gleifion.

Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Cardiothoracic: Nid ydym yn gofyn ar hyn o bryd â yw'r galwr yn dymuno cynnal ymgynghoriad yn Gymraeg oni bai ein bod yn ymwybodol mai dyma'u hiaith gyntaf neu ddewisol.	Cardiothoracic: Bydd cleifion a hoffai gyfathrebu yn Gymraeg yn cael eu nodi a'u cofnodi'n glir gyda staff â'r sgiliau priodol ar gael i weithredu
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus		
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Cardiothoracic: Nid ydym ar hyn o bryd yn defnyddio unrhyw wybodaeth ysgrifenedig yn ddwyieithog gan fod angen ei diweddarau Nirowyddorau: Mae rhywfaint o wybodaeth ar gael yn ddwyieithog, ond nid pob.	Cardiothoracic: Cynlluniau i ddiweddarau gwybodaeth a sicrhau ei gwasanaethau gofal lliniarol dwyieithog yn y sector uwchradd yn darparu dogfennau dwyieithog Nirowyddorau: Ydym, rydym yn pennu dyddiadau i adolygu dogfennau ac yn bwriadu cyfieithu taflenni gwybodaeth ac ati ar adolygu a diweddarau.
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad		Nirowyddorau: Mae pob gweithiwr newydd yn rhoi gwybod i ni ar y pwynt ymgeisio os ydynt yn siarad Cymraeg. Os yw derbynyddion yn siarad Cymraeg ac yn hapus i sgwrsio yn Gymraeg rydym yn sicrhau bod staff a chleifion yn gwybod am hyn.

Bwrdd Clinigol Llawdriniaeth		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Ni anfonwyd gohebiaeth. Derbyniwyd pryder ac ymatebwyd iddo yn Gymraeg o fewn terfyn amser y llywodraeth	Sicrhau bod pob poster a thaflen wybodaeth ar gael yn Gymraeg
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Pe bai'r defnyddiwr gwasanaeth am barhau â'r alwad yn Gymraeg byddent yn cael cynnig gwneud hynny pan oedd	Y dewis iaith o naill ai Gymraeg neu Saesneg a ofynnwyd yn ystod y cam cyn asesu. Hysbysiadau ar y dderbynfa i gynnig y

	aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael Staff are encouraged to answer the phones with a welsh greeting.	penodiad sydd i'w gynnal mewn cyfrwng Cymraeg
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Gofynnir i bawb mewn cleifion am eu dewis iaith Gallwn ddefnyddio llinell iaith os yw cleifion yn dymuno gwneud hynny, er nad ydym yn siŵr ein bod yn ei defnyddio'n rheolaidd	Byddwn yn ceisio cael staff sy'n siarad Cymraeg ym mhob maes clinigol y gellir ei adnabod, posterï efallai fel bod cleifion yn ymwybodol o siaradwyr Cymraeg. Hefyd efallai y byddwch yn ystyried cyfarchion cymraeg i'w hargraffu ar ffônau fel y gallai staff gyfarch pobl yn gymraeg wrth ateb y ffôn
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus	Ni drefnwyd unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.	
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.	Holl daflenni Macmillan, rydym yn ceisio cael fersiynau Cymraeg	Bydd y Bwrdd yn parhau i ddarparu rhagor o wybodaeth mewn fformat dwyieithog. Os yw'n ymarferol, fodd bynnag, ein nod yw cael cyfieithu ar gyfer eich defnyddwyr gwasanaeth yn y lle cyntaf.
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad	Mae'r Bwrdd wedi asesu holl staff y dderbynfa ar gyfer eu sgiliau iaith Gymraeg. Mae gan yr holl staff sydd wedi cofrestru gyda sgiliau iaith Gymraeg y bathodyn Cymraeg sy'n gweithio.	Byddwn yn parhau i asesu eu galluoedd yn y Gymraeg

Corfforaethol		
Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safonau 1 – 8 sy'n ymwneud â'r ohebiaeth a wnaed ac a dderbyniwyd.	Mae pob maes corfforaethol yn cael gwybod am eu gofyniad i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg. Mae pob maes corfforaethol (fel y tîm pryderon a'r tîm	Bydd pob maes corfforaethol yn adolygu eu harferion yn barhaus ac yn sicrhau y cydymffurfir â safonau.

	cyfathrebu) yn sicrhau bod yr holl ymatebion a gohebiaeth yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg.	
Safonau 8 -21 sy'n ymwneud â galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd gan gorff	Gweithrediadau a chyfleusterau: Penododd y prif switsfwrdd ddau weithredydd ffôn Cymraeg eu hiaith i ddarparu gwasanaeth Cymraeg i'r rhai sy'n galw ar y switsfwrdd. Gwnaeth aelodau eraill o'r tîm switsfwrdd wersi Cymraeg i wella eu gwasanaethau Cymraeg. Anogir staff i gyfarch yn ddwyieithog dros y ffôn	
Safonau 22 – 25 sy'n ymwneud â chyfarfodydd a delio wyneb yn wyneb â'r cleifion	Paratowyd canllawiau ar gyfer yr holl staff ac fe'i cyhoeddwyd ar y fewnwyd	Caiff canllawiau eu hyrwyddo ar draws meysydd corfforaethol y sefydliad. Bydd disgwyl i ardaloedd gydymffurfio â hwy.
Safonau 26 – 32 sy'n ymwneud â chyfarfodydd cyhoeddus		
Safonau 33 -38 sy'n ymwneud â gwybodaeth i'r cyhoedd/cleifion, pamffledi a phosteri.		
Safonau 50 -53 sy'n ymwneud â gwasanaethau derbyniad.		Bydd pob maes corfforaethol yn adolygu eu gwybodaeth gyhoeddus yn gyson ac yn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r safonau.
Standards 47-49 relating to signs	Cyfalaf ac Ystadau Sicrhau bod pob arwydd newydd sydd o dan reolaeth CEF yn ddwyieithog yn unol ag arferion sy'n mireinio'r Bwrdd Iechyd. Mae'r sefydliad wedi sefydlu llyfrgell o arwyddion dros	Cyfalaf ac Ystadau Bydd hyn yn parhau i gael ei fonitro. Bydd CEF hefyd yn parhau i atgoffa adrannau eraill o'u cyfrifoldebau, gan gynnwys arwyddion dros dro.

	dro dwyieithog i'r staff eu hargraffu a'u defnyddio.	
--	--	--

Safonau Ilunio polisi

Mae pob polisi a ddrafftwyd gan y sefydliad yn dilyn y weithdrefn y cânt eu hasesu o dan yr asesiad o'r effaith ar iechyd ar gydraddoldeb cyn ei gymeradwyo. Mae hyn yn cynnwys pa un a yw'n effeithio ar y Gymraeg a sut. I ddilyn y safonau iaith Gymraeg newydd, mae'r sefydliad wedi diwygio'r EHIA i adlewyrchu'r Gofynion newydd o asesu effaith y Gymraeg, hyrwyddo'r defnydd ohoni a lliniaru unrhyw effaith negyddol.

Yn ystod 2019/2020, pasiwyd cyfanswm o 37 o bolisiau gan y sefydliad. Mae 34 ohonynt wedi eu hasesu o dan effaith yr EHIA a'r Gymraeg. Mae 92% o'r holl bolisiau wedi'u hasesu.

Policy title	Welsh Language Impact	Changes or improvements
Caniatâd i bolisi arholi neu driniaeth	Cydnabod bod pwysigrwydd y Gymraeg. Cydnabod y pwysigrwydd cyfreithiol ar iaith cydsynio Cymraeg/Saesneg. Pwysigrwydd iaith wrth drafod caniatâd.	Mae polisi'n cydnabod ym mhwynt 4.9 pwysigrwydd y Gymraeg ac yn sicrhau bod staff yn cael caniatâd yn newis iaith y claf.
Rheoli Polisi Chemotherapi Cytotocig	Mae'r polisi'n cydnabod y gall trafod y driniaeth gyda'r claf yn ei ddewis iaith Gymraeg arwain at ganlyniad cadarnhaol	Bydd gan y tîm restr o siaradwyr Cymraeg a allai fod ar gael i drafod materion yn Gymraeg. Bydd gwybodaeth ar gael mewn grŵp dwyieithog. Bydd grŵp cytotoxic y Bwrdd Iechyd yn monitro'r gwaith.
Polisi Sicrhau'r Canlyniadau Gorau	Mae'r polisi'n cydnabod pwysigrwydd rhedeg rhaglen ar roi'r gorau i ysmegu a rheoli pwysau yn Gymraeg.	Mae gwybodaeth yn Gymraeg ar gael. Gellir ymgynghori hefyd drwy gyfrwng y Gymraeg.
Polisi gweithredol - adran seiciatreg gyswllt	Mae taflenni gwybodaeth dwyieithog i gleifion ar gael i gleifion. Mae hyn yn unol â'n Cynllun Iaith Gymraeg presennol a Safonau'r Gymraeg yn y dyfodol. Mae'r taflenni ar gael mewn un dylai'r daflen fod	Byddwn yn cadw at Safonau'r Gymraeg fel sy'n berthnasol i'r Bwrdd Iechyd Hwn.

	yn ddwyieithog mewn un ddogfen Saesneg ar un ochr a Saesneg ar yr ochr arall. Nod y 'cynnig gweithredol' yw y dylai staff ofyn am ddewis iaith (Cymraeg neu Saesneg) y claf. Yna dylid integreiddio'r dewis iaith i driniaeth y cleifion. Mewn geiriau eraill gallai'r claf ofyn am i'w driniaeth fod yn Gymraeg. Os na allwn ddarparu gwasanaeth cwbl Gymraeg i'r claf, dylem wedyn anelu at sicrhau bod triniaeth a gofal yn y Gymraeg yn cael y sylw mwyaf posibl iddynt gan ddefnyddio'r staff a'r adnoddau sydd gennym eisoes.	
--	--	--

Safonau Gweithredol

Grwp Safonau	Camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn dan sylw	Camau i'w cymryd yn y flwyddyn i ddod
Safon 83-88	Mae'r gweithlu bellach wedi cynnwys dewis iaith o Gymraeg neu Saesneg ym mhob ffurf a dogfen. Mae'n esbonio y caniateir i bawb sy'n cymryd rhan mewn prosesau disciplinol ddefnyddio'r naill iaith neu'r llall gyda threfniadau'n cael eu rhoi ar waith gyda chyfieithiad eithafol.	Bydd y gweithlu'n monitro'r defnydd o ddewis iaith o staff sy'n cymryd rhan mewn prosesau disgyblu.
Safon 89	Mae canllawiau staff ar gyfer gosod meddalwedd gramadeg a sillafu Cymraeg ar gael ar y fewnrwyd	Bydd y sefydliad yn parhau i hyrwyddo'r dewis i staff gael gwirydd sillafu a gramadeg Cymraeg.
Safon 90-95	Mae tudalen sy'n canolbwyntio ar ddarparu gwybodaeth am	Fel rhan o'r gwaith o ailwampio'r sefydliadau sy'n gwasanaethu ar-lein.

	ddatblygu sgiliau Cymraeg ar gael.	
Safon 96	Mae sgiliau pob aelod newydd o staff sy'n gwneud cais am swyddi gwag yn cael eu hasesu drwy systemau Swyddi ac Trac y GIG. Anogir yr holl staff presennol i gofrestru eu sgiliau iaith Gymraeg. Rhaid i staff hefyd gofrestru eu sgiliau Cymraeg rhugl cyn trosglwyddo'r lanyard 'iaith gwaith'	Bydd y sefydliad yn parhau i annog staff, nad ydynt eto wedi cofrestru eu sgiliau iaith Gymraeg ar ESR, i wneud hynny. Byddant yn gweithio gyda thimau lleol i sicrhau bod yr holl staff wedi cofrestru eu sgiliau Cymraeg. Maent yn parhau i hyrwyddo cofrestru yn ystod cyfnod ymsefydlu corfforaethol a sesiwn hyfforddi orfodol.
Safon 97 - 101	Mae LED bellach wedi cynnwys dewis iaith Gymraeg/Saesneg ar gyfer cyrsiau datblygu sy'n dod o dan y safonau. Mae'r holl ffurflenni cofrestru yn cynnwys aelodau o staff sy'n annog i ddarparu eu dewis iaith. Mae'r sefydliad wedi bod yn hyrwyddo'r cyrsiau Cymraeg ar-lein sydd ar gael i staff. Roedd yn hyrwyddo eu bod ar gael yn ystod digwyddiadau fel Dydd Gŵyl Dewi a Diwrnod Diwrnod Shw'mae. Mae dolenni i'r cyrsiau ar gael ar adran Gymraeg y fewnwyd a'r rhyngwyd. Mae ardaloedd lleol hefyd wedi hyrwyddo'r cyrsiau hyn yn uniongyrchol i staff.	Bydd y sefydliad yn parhau i hyrwyddo'r cyrsiau sydd ar gael i staff, gan gynnwys ar gyfer meysydd penodol i annog eu staff i gymryd rhan yn y cyrsiau dysgu Cymraeg. Bydd hefyd yn parhau i gynyddu'r cynnig yr ystod o gyrsiau Cymraeg sydd ar gael i staff fel y nodir yn y safonau.
Safon 102 - 103	Mae'r rhaglen Sefydlu Corfforaethol a Hyfforddiant Gorfodol yn cynnwys adran Gymraeg lle rhoddir cyfle i staff newydd a staff presennol ddysgu am bwysigrwydd	Bydd Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg yn parhau i fod yn rhan greiddiol o'r Cyfnod Sefydlu Corfforaethol a'r Hyfforddiant Gorfodol, gan sicrhau y bydd y staff

	y Gymraeg mewn gofal iechyd. Mae taflen bellach ar gael i staff gan gynnwys gwybodaeth am ddysgu Cymraeg.	yn parhau i ddeall pwysigrwydd y Gymraeg mewn gofal iechyd. Bydd gwybodaeth yn parhau i gael ei dosbarthu i staff am y Gymraeg, gan gynnwys hyrwyddo adran y Gymraeg ar y fewnrwyd a'r rhyngrwyd.
Safon 104 - 105	Ar fewnrwyd a thudalen rhyngrwyd y Gymraeg , erbyn hyn mae logos a geiriad y gall staff eu rhoi ar eu e-bost i ddangos : • eu bod yn gallu siarad Cymraeg ac y byddent yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. • sut i roi'r tu allan i'r swyddfa ddwyieithog ar eu cyfrif e-bost. • sut i greu llofnod dwyieithog.	Bydd y sefydliad yn parhau i annog staff i sicrhau bod ganddynt neges a llofnodion dwyieithog y tu allan i'r swyddfa ar eu negeseuon e-bost.
Safon 110 – 110A	Mae'r polisi wedi'i ddrafftio i ymgynghori a'i gymeradwyo. Fodd bynnag, oherwydd y cyfnod COVID19 mae wedi golygu bod y broses gymeradwyo wedi'i gohirio.	Mae'r sefydliad yn bwriadu cymeradwyo'r polisi yn 2020-2021
Safon 111 - 114	Mae'r sefydliad wedi sefydlu depo dwyieithog dros dro ar wefan y sefydliadau. Bydd hyn yn cynorthwyo'r ardaloedd lleol i gydymffurfio â'r gofynion safonau sy'n gysylltiedig ag arwyddion dros dro. Ar fater ehangach, mae'r sefydliad yn parhau i ddarparu arwyddion dwyieithog ar draws y	Bydd y sefydliad yn parhau i sicrhau

	sefydliad, gan gynnwys sicrhau bod cyhoeddiadau wedi'u cofnodi ar gael yn ddwyieithog.	
Safon 115	Data ar faint o bryderon a dderbynnir yn uniongyrchol gan gleifion/defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd isod.	
Safon 116	Mae'r Cofnod Staff Cyflogi (ESR) yn cynnwys data'r Gymraeg am staff sy'n gweithio yn y sefydliad.	Mae'r sefydliad yn parhau i annog staff i gofrestru eu sgiliau iaith Gymraeg drwy system hunan-wasanaeth yr ESR. Er enghraifft, mae'r sefydliad yn dilyn polisi o ddarparu lanyards 'iaith gwaith/iaith Gymraeg sy'n gweithio' i staff sydd wedi llenwi eu sgiliau iaith ar ESR.
Safon 118	Mae copi o Safonau'r Gymraeg ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ar gael ar wefan y Bwrdd mewn fformat dwyieithog yn Gymraeg a Saesneg.	Bydd y sefydliad yn sicrhau y bydd copi o'r safonau ar gael yn ddwyieithog wrth drosglwyddo i'r system wefannau newydd.
Safon 119	Ymdrinnir â phryderon cleifion a defnyddwyr gwasanaethau o amgylch y Gymraeg drwy'r broses Gweithio i Wella a reolir gan y tîm Pryderon. Swyddog y Gymraeg a'r Tîm Datblygu Sefydliadol sy'n gyfrifol am y broses pryderon corfforaethol.	Bydd y sefydliad yn parhau i fonitro ac ymateb i unrhyw bryderon a godir drwy'r ddwy system hyn. Bydd y sefydliad yn parhau i sicrhau bod ymgysylltu â'r pryderon i wella'r gwasanaethau clinigol ac anghlinigol.

Manylion y cwynion a dderbyniwyd

Proses Pryder Corfforaethol

Pryder	Manylion	Gweithred a chymerwyd
Diffyg gwybodaeth ddwyieithog ar y wefan	Roedd y gohebydd yn pryderu am ddiffyg	Bydd y Tîm Cyfathrebu yn diweddarau'r wefan ac yn

	cynnwys yn y Gymraeg ar wefan y sefydliad. Roedd hyn yn groes i safon 39 o Safonau'r Gymraeg y sefydliad.	sicrhau ei fod ar gael yn ddwyieithog.
Diffyg gwybodaeth ddwyieithog ar gyfrifon cyfryngau cymdeithasol y sefydliad.	Roedd y gohebydd yn pryderu am ddiffyg negeseuon cyfryngau cymdeithasol Cymraeg. Roedd y diffyg negeseuon cyfryngau cymdeithasol mewn fformat dwyieithog yn groes i safon 45 o Safonau'r Gymraeg y sefydliad.	Bydd y tîm cyfathrebu a'r sefydliad ehangach yn penodi cyfieithydd y Gymraeg er mwyn sicrhau bod cyfrif cyfryngau cymdeithasol y sefydliad yn ddwyieithog.

Ni dderbyniwyd unrhyw bryderon drwy'r broses 'Gweithio i Wella' gan gleifion a defnyddwyr gwasanaethau ar gyfer y cyfnod 2019-2020.

Sgiliau iaith Gymraeg cyflogaion

Mae sgil iaith Gymraeg cyflogaion y sefydliadau isod yn adlewyrchu'r sylfaen sgiliau o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro.

Mae'r sefydliad yn parhau i yrru i sicrhau bod pob aelod o staff wedi cofrestru eu sgiliau iaith Gymraeg ar gofnodion gwasanaeth electronig. Er enghraifft, mae'n rhaid i'r holl staff sydd am wisgo lanlarth Cymraeg iaith gwaith gofrestru eu sgiliau iaith Gymraeg.

Er bod recriwtio staff newydd â sgiliau iaith Gymraeg yn hanfodol o hyd yn ei fabandod, mae'r camau hyn wedi bod yn gadarnhaol ac mae wedi creu rhai arferion da. Er enghraifft, canfu'r sefydliad fod hysbysebu rolau ar safle recriwtio Cymraeg lleol.net wedi bod yn effeithiol o ran annog siaradwyr Cymraeg i ymgeisio am swyddi ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro.

Ynghyd â hyrwyddo gyrfaedd yn Eisteddfod yr Urdd, mae wedi bod yn gweithio gydag ysgolion cynradd ac uwchradd lleol i hyrwyddo gyrfaedd yn y GIG a phwysigrwydd y sgiliau iaith Gymraeg. Mae wedi bod yn cydweithio'n agos â gwasanaeth gyrfaedd Cymru drwy fynychu eu diwrnod gyrfaedd maen nhw wedi'i drefnu mewn ysgolion lleol.

Mae hyfforddiant iaith Gymraeg yn parhau i gael ei hyrwyddo a'i hybu ar draws yr holl staff. Mae dolenni i'r cyrsiau ar-lein hygyrch ar gael ar dudalennau staff gwefan y sefydliad a'r fewnwyd. Fel y soniwyd eisoes, cafodd y cyrsiau hyn hefyd eu hyrwyddo mewn digwyddiadau mewnol drwy'r flwyddyn.

Adran	Nifer y staff sydd â sgiliau laith Gymraeg	Swm	Nifer y staff heb sgiliau laith Gymraeg	Canran y staff â sgiliau laith Gymraeg	%
Holl sefydliad	Total: #	7172	10059	Total: #	
	Lefel 5: #	421		Lefel 5: #	3%
	Lefel 4: #	284		Lefel 4: #	2%
	Lefel 3: #	476		Lefel 3: #	3%
	Lefel 2: #	1123		Lefel 2: #	7%
	Lefel 1: #	4868		Lefel 1: #	39%
Bwrdd Clinigol Meddygol	Cyfanswm: #	840	1303		
	Lefel 5: #	61		Lefel 5: #	3%
	Lefel 4: #	22		Lefel 4: #	1%
	Lefel 3: #	35		Lefel 3: #	2%
	Lefel 2: #	139		Lefel 2: #	7%
	Lefel 1: #	583		Lefel 1: #	37%
Bwrdd Clinigol Diagnostig clinigol a therapeutics	Cyfanswm: #	1483	1894	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	102		Lefel 5: #	3%
	Lefel 4: #	71		Lefel 4: #	2%
	Lefel 3: #	102		Lefel 3: #	3%
	Lefel 2: #	221		Lefel 2: #	7%
	Lefel 1: #	987		Lefel 1: #	41%
Bwrdd Clinigol GSCCH	Cyfanswm: #	573	1114	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	56		Lefel 5: #	3%
	Lefel 4: #	23		Lefel 4: #	1%
	Lefel 3: #	42		Lefel 3: #	3%
	Lefel 2: #	95		Lefel 2: #	6%
	Lefel 1: #	357		Lefel 1: #	27%
Bwrdd Clinigol Iechyd Meddwl	Cyfanswm: #	816	1139	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	42		Lefel 5: #	2%
	Lefel 4: #	35		Lefel 4: #	3%
	Lefel 3: #	50		Lefel 3: #	3%
	Lefel 2: #	112		Lefel 2: #	6%
	Lefel 1: #	577		Lefel 1: #	42%
Bwrdd Clinigol Arbenigol	Cyfanswm: #	1014	1377	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	53		Lefel 5: #	2%
	Lefel 4: #	44		Lefel 4: #	2%

	Lefel 3: #	83		Lefel 3: #	3%
	Lefel 2: #	173		Lefel 2: #	8%
	Lefel 1: #	661		Lefel 1: #	38%
Bwrdd Clinigol Llawdriniaeth	Cyfanswm: #	1250	1473	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	65		Lefel 5: #	2%
	Lefel 4: #	46		Lefel 4: #	2%
	Lefel 3: #	94		Lefel 3: #	4%
	Lefel 2: #	195		Lefel 2: #	8%
	Lefel 1: #	850		Lefel 1: #	45%
Corfforaethol	Cyfanswm: #	679	866	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	37		Lefel 5: #	2%
	Lefel 4: #	37		Lefel 4: #	2%
	Lefel 3: #	57		Lefel 3: #	4%
	Lefel 2: #	139		Lefel 2: #	10%
	Lefel 1: #	409		Lefel 1: #	36%
Stadau & Cyfalaf	Cyfanswm: #	517	893	Cyfanswm: #	
	Lefel 5: #	5		Lefel 5: #	0%
	Lefel 4: #	6		Lefel 4: #	0%
	Lefel 3: #	13		Lefel 3: #	1%
	Lefel 2: #	49		Lefel 2: #	4%
	Lefel 1: #	444		Lefel 1: #	46%

Training

Math o hyfforddiant	Nifer a fynychodd y fersiwn Gymraeg	Nifer a fynychodd y fersiwn Saesneg	Canran a fynychodd y fersiwn Gymraeg
Recriwtio a chyweld	Cyfanswm: 0 Recriwtio ar sail Gwerthoedd (VBR) Hyfforddiant: 0	Cyfanswm: 199 Recriwtio ar sail Gwerthoedd (VBR) Hyfforddiant: 199	Cyfanswm: 0% Recriwtio ar sail Gwerthoedd (VBR) Hyfforddiant: 0%
Rheoli perfformiad	Cyfanswm: 0 Hyfforddiant Arfarnu ar sail Gwerthoedd: 0 Sgiliau Hyfforddi ar gyfer Arweinwyr & rheolwyr : 0	Cyfanswm: 1078 Hyfforddiant Arfarnu ar sail Gwerthoedd: 1028 Sgiliau Hyfforddi ar gyfer Arweinwyr & rheolwyr 3: 50	Cyfanswm: 0% Hyfforddiant Arfarnu ar sail Gwerthoedd: 0 Sgiliau Hyfforddi ar gyfer Arweinwyr & rheolwyr: 0

Gweithdrefnau cwyno a disgyblu	Cyfanswm: 0	Cyfanswm: 0	Cyfanswm: 0
Cynefino	Cyfanswm: 0 Cynefino Corfforaethol : 0 Wedi ymrwymo i Ofalu - HCSW Cynefino: 0	Cyfanswm: 1065 Cynefino Corfforaethol: 871 Wedi ymrwymo i Ofalu - HCSW Cynefino: 194	Cyfanswm: 0% Cynefino Corfforaethol: 0% Wedi ymrwymo i Ofalu - HCSW Cynefino: 0%
Delio â'r cyhoedd	Cyfanswm: 0 SIMA - Modiwl A - C Cyfanswm: 0 Rhaglenni Cyfathrebu (amrywiol)Cyfanswm: 0	Cyfanswm: 1024 SIMA - Modiwl A - C Cyfanswm: 707 Rhaglenni Cyfathrebu (amrywiol)Cyfanswm: 317	Cyfanswm: 0% SIMA - Modiwl A - C Cyfanswm: 0% Rhaglenni Cyfathrebu (amrywiol) Cyfanswm: 0%
Iechyd a diogelwch	Cyfanswm: 0 Iechyd a diogelwch - Asesu Risg a Gweithio'n Ddiogel: 0 Trais ac Ymddygiad Ymosodol: 0	Cyfanswm: 574 Iechyd a diogelwch - Asesu Risg a Gweithio'n Ddiogel = 212 Trais ac Ymddygiad Ymosodol = 362	Cyfanswm: 0% Iechyd a diogelwch - Asesu Risg a Gweithio'n Ddiogel = 0% Trais ac Ymddygiad Ymosodol = 0%

Recriwtio

Categori	Nifer y swyddi a gategoreiddio	Canran y swyddi a gategoreiddio
Angenrheidiol	7	0.32%
Dymunol	2152	99%
Angen dysgu Cymraeg	1	0.04%
Dim angen	0	0

Yn unol ag adran 44 o Ddeddf mesurau'r Gymraeg (Cymru) 2011, mae'n ofynnol i GIG Cymru gydymffurfio â safonau 106A a 107 mewn perthynas â'r ddogfennaeth ategol sy'n ofynnol gyda recriwtio'r holl staff; yn enwedig hysbysebion swydd, disgrifiadau a manylebau person.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cyflogi dros 15,000 o staff ar draws ystod o wasanaethau aciwt, sylfaenol, cymunedol, iechyd meddwl a thrydyddol.

Mae bodloni gofynion Safonau'r Gymraeg yn rhoi cyfle i ni wrth symud ymlaen i safoni a symleiddio'r disgrifiadau swydd (fersiynau generig) a ddefnyddiwn ar gyfer recriwtio o fewn y sefydliad. Ers cyflwyno system gwerthuso swyddi'r GIG (Agenda ar gyfer Newid) yn 2004, arfer o greu disgrifiadau swydd pwrpasol o fewn y

gwasanaeth i fodloni'r system raddio yn hytrach na chael eu canolbwyntio i ddenu recriwtiaid newydd.

Mae ein cynllun gweithredol a ddatblygwyd i helpu Byrddau Clinigol i fodloni safonau recriwtio'r Gymraeg deddfwriaethol wedi'i rannu'n grwpiau staff.

Nyrso a Bydwreigiaeth

Ar y cyd â Chyfarwyddwyr Nyrso Byrddau Clinigol, datblygwyd cyfres o ddisgrifiadau swydd generig ac maent bellach ar gael yn y llyfrgell disgrifiad swyddi. Mae'r rhain ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg

<http://www.cardiffandvaleuhb.wales.nhs.uk/job-description-library-1>

Grwpiau Proffesiynol Eraill

Rydym wedi gofyn i Arweinwyr Proffesiynol AHP a Grwpiau Staff Gwyddonol wneud yn debyg er mwyn symleiddio'r broses o recriwtio, fel y gellir adeiladu'r llyfrgell. Bydd hyn yn lleihau amser a chostau cyfieithu drud. Swyddi sydd newydd eu gwerthuso

As part of the Agenda for Change Job Matching process, whenever any new job description is evaluated, the manager is advised to arrange for the job description to be translated in to Welsh to ensure that when the vacancy is advertised this can be done so in both Welsh and English.

It is recognised that this is a first stage. Bilingual advertisements will follow in the course of this year.

Casgliad

Am y flwyddyn 2019-2020, bu'r sefydliad yn sefydlu agenda'r Gymraeg o fewn y sefydliad, gan gynnwys paratoi canllawiau a lledaenu ymwybyddiaeth.

Trefnwyd gweithgareddau hyrwyddo ar ein hagenda ar gyfer y Gymraeg i godi ymwybyddiaeth ymhlith staff y sefydliad. Mae cymorth ac arweiniad hefyd ar gael i dimau eu defnyddio i'w cynorthwyo i gydymffurfio â'r safonau. Mae'r strwythur sylfaenol i ddarparu gwasanaethau gofal iechyd yn Gymraeg yn dod at ei gilydd. Mae dosbarthiad y bathodynau ' working welsh/iaith gwaith' ' yn parhau ac yn dod yn fwyfwy poblogaidd gyda staff sy'n gallu neu'n dysgu Cymraeg. Mae system rheoli cleifion yn gofyn am ddewis iaith y claf a'r defnyddwyr gwasanaeth.

Mae gweithgareddau a fydd yn cael effaith gadarnhaol yn y tymor hwy yn digwydd hefyd, gyda'n system recriwtio yn caniatáu i ymgeiswyr ddefnyddio eu dewis iaith wrth ymgeisio. Mae'r sefydliad hefyd yn rhagweithiol o ran hyrwyddo gyrfaedd yn y GIG a phwysigrwydd sgiliau iaith Gymraeg mewn ysgolion a cholegau lleol.

Fodd bynnag, mae'n cael ei gydnabod o adroddiad monitro Comisiynydd y Gymraeg 2019-2020 bod angen gwaith pellach. Gwelir hyn yn arbennig pan ddaw hi'n fater o sicrhau y gall cleifion/defnyddwyr gwasanaethau a'r cyhoedd fwynhau gwasanaeth fel y disgrifir o dan safonau'r Gymraeg. Mae'n cydnabod bod angen i'r pwynt cyswllt cyntaf ar gyfer ein defnyddwyr, sef ein switsfwrdd ffonau, gohebiaeth, cyfryngau cymdeithasol a'r wefan wella ei wasanaethau yn Gymraeg. Bwriedir parhau â'r gwaith hwn ar gyfer y flwyddyn ariannol sydd i ddod.

Dylid nodi, fodd bynnag, y bu'n rhaid i'r sefydliad o Chwefror 2020 ddelio â COVID19. Golygai'r her fawr hon ym maes iechyd y cyhoedd fod adnoddau a sylw'n cael eu dargyfeirio o'r digwyddiad pwysig hwn. Roedd y sefydliad wedi ailgynllunio gwasanaeth i ddelio â'r galw sydyn am ofal iechyd gan y sawl a heintwyd, gan arwain at ailddyrranu staff o'u rolau arferol. Roedd hyn yn golygu nad oedd y staff a oedd yn gyfrifol am y gwaith neu'n gweithio ar yr agenda iaith Gymraeg yn eu hardaloedd ar gael i wneud cynnydd. Fodd bynnag, wrth i'r sefyllfa wella bydd modd i'r sefydliad ganolbwyntio o'r newydd ar symud ymlaen ar agenda'r iaith Gymraeg.

Argymhellion

Yn seiliedig ar adroddiad Comisiynydd y Gymraeg adroddiad 2019-2020 ac asesu'r cynnydd o'r adroddiad hwn, bydd y sefydliad yn canolbwyntio'r canlynol yn y 2020-2021:

- Sefydlu'r strategaeth cydraddoldeb a'r grŵp iaith Gymraeg i geisio sicrwydd ar ran y Bwrdd bod y sefydliad yn cydymffurfio â safonau'r Gymraeg.
- Sicrhau bod yr holl wybodaeth gyhoeddus ar gael yn y Gymraeg neu'r Saesneg.
- Sicrhau bod gwefan y sefydliad ar gael mewn fformat dwyieithog
- sicrhau bod presenoldeb y sefydliad ar y cyfryngau cymdeithasol ar gael yn ddwyieithog i fod ar gael yn ddwyieithog, gan gynnwys yr holl ddisgrifiadau swydd sydd ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.

- Targed o 500 o aelodau staff i gofrestru ar gyfer y cwrs Cymraeg a gynhelir gan y Ganolfan Genedlaethol ar gyfer dysgu'r Gymraeg.
Targed i 5% o'r holl swyddi newydd a hysbysebir fydd yr iaith Gymraeg fel sgil hanfodol.

Gymraeg